

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 .
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadták el.
Azonkívül az összes hirdetés a kiadóhivatalban.
Mérjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam II. szám.

Hétfő május 18.

A városok.

— május 18.
A városok ügyével végre a kormány és a törvényhozás is komolyan foglalkozik. A városoknak legutóbb megindított állandó akciójának meg van tehát az eredménye s így remélni lehet, hogy az ország eddig elhanyagolt városai most lassankint majd erőhöz jutnak s kellőképpen teljesíthetik nagy feladataikat, amelyeket eddig mostoha sorsuk miatt alig, vagy egyáltalán nem teljesíthettek.

Az erre való törekvés eddig sem hiányzott a városoknál s minden városban kerültek fölszínre nagy tervek, amelyek arra irányultak, hogy fejlesszék a várost, de hát nem lehetett, mert a városok nyögnek az adósságok alatt, a polgárok nem győzik már a sok pótdadót, nem hogy még újabb terheket vállalhatnának. A városok jövedelmeiknek nagy részét az állam kötelességeinek ellátására fordítják, anélkül, hogy ezért kárpótlást kapnának, pénz nélkül pedig nem lehet kulturát csinálni.

Ezt az állam is tudta, a városok is tudták és azt is tudták igen jól, hogy a kulturának a fővárosba való fészerezett centralizációja ártalmas s mert a kultúra csak akkor igazán erős, ha arányosan eloszlik, azért mégis semmi se történt, ami a régi rossz állapotok megszüntetését idézhette volna elő.

Végre is a városok szükségesnek tartották, hogy együttes erőteljes akcióval lépjenek föl érdekeikért s így történt azután, hogy most már a kormány és a törvényhozás szükségesnek tartja a városok helyzetének rendezését.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter szombati beszédében nyilatkozott a városok ügyéről és helyzetük orvoslásának lehetőségéről.

A miniszter azt mondta, hogy a városi életet külön törvénnyel kell szabályozni.

Mielőtt azonban erre kerülne a sor, sajnos, még szükséges lesz a városok anyagi helyzetén segíteni. A mikéntjére vonatkozólag annyit mondott, hogy egyelőre a kormány csak azt tervezi, hogy bizonyos összegeket bocsásson előre megállapított kulcsok szerint a városok rendelkezésére. Nem egyes adókat, mert azok különbözően hatnak és többnyire éppen a gazdag városok előnyére szolgálnak; a szegényeken pedig nem igen segítenek; de több kulcs szerint megállapított segélyben részesítsük a városokat. Ez azonban szerinte, csak ideiglenes módja a rendezésnek, mert elvégre is csak az lehet egyetlen törekvése azoknak, akik önkormányzatot akarnak, hogy a városok bizonyos anyagi önállóságra tegyenek szert, mert anélkül komoly önkormányzatról beszélni nem lehet. Amíg ennek módját megtaláljuk, addig az egyetlen kiegészítő eszköz, amelyet említett.

A belügyminiszter szavaiban kétségtelenül sok igazság van, de az is kétségtelen, hogy a városok helyzetének rendezése égetően sürgős s mindenekelőtt és mielőbb meg kell adni legalább a miniszter említette segítséget s a többi módzatok megtalálása azután könnyebben megy.

A zombolyai kulturstély.

— Saját tudósítónktól. —

— május 18.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek a magyar irodalom, tudomány és művészet népszerűsítésére és terjesztésére szervezett kulturstélyei a vármegyében mindenütt a legszebb eredménnyel és sikerrel járnak.

A törökbecsei, módosi, nagyszentmiklósi esték, mind bizonyosságai a sikernek s a sikerhez csatlakozik most a zombolyai kulturstély, amely szombaton folyt le előkelő és nagy közönség jelenlétében.

Este nyolc órára zsufolásig megtelt a

Jemelka-szálloda nagyterme ugy a zombolyai, mint a környékből berándult közönséggel, amelynek sorában ott volt:

Dr. Vincze Erő m. főjegyző, a kulturyegyesület igazgatója és neje, Főris József főszolgabíró és neje, Hódy Gyula orsz. képviselő, Vértessy Gyula tanfelügyelő, dr. Farkas Geiza, dr. Ferch Ödön kir. közjegyző, Lösch Antal kir. járásbíró, Baár József és neje, Kriszt Frigyes és neje, Bezuk Lajos, Steingassner Emil és neje, Wolf Gyuláné, dr. Várnay Imre és neje, ifj. Tullics György tb. főszolgabíró, dr. Baár Jenő tb. főszolgabíró és neje, Vuchetich István tb. szolgabíró, dr. Reichrath Miklós és neje, Ferenczy Viktor és neje, dr. Diel Károlyné, dr. Kerényi Miklós és neje, ifj. Koch János, dr. Tauffer Béla, dr. Póth János és neje, dr. Bodocsi Antal, dr. Abt Alfréd, dr. Reinhardt Péter, dr. Stokker József, dr. Hrusztek Andor, Kopeczek József, Naszády József, Körmendy Sándor, Volk Mihály, Perlaky Elemér, özv. Syrov Jánosné, özv. Melcer Edéné, Syrov János, özv. dr. Hoffmann Károlyné, özv. dr. Takács Gáborné, özv. Wiszkidenszky Gusztávné, Pick Mórné, Horváth Lukácsné, Prohaszka Lajos és neje, Diel Edéné, Bekk Jakabné, Hepp Mátvás, Bécezy S. és neje, Szinberger L. és neje, Sándor K. és neje, Spuhler Ferenc, Fulda Károly, Berecz Árpád, Lafleur Péter, Stoffel János és neje, Horváth Árpád, Scherka Ödön, Szabó Árpád, Bősz Ede, Deszpotovics Vladimir, Béndek József, Czöndör László, Rádai Nándor, Stoffel János és neje, Petrás György, Uri Péter, Hollinger József, Lusztér Mátvás, Reck Ottó, Koch Mihály, Steibl Miklós, Martin Mihály, Wiesenmajer Ferenc és neje, Ollinger Mihály, Zappe Ferenc és neje, Krajován Péter, Scherka János stb.

A diszes közönség nyújtotta szép képet emelte a leányok bájos serege, amelyből följegyezhetjük a következőket: Syrov Ilona, Ackermann Irma, Sprenger Gizella, Ferch Fanny, Melcer Józsa, Treisz Jolán, Béndek Etelka, Leitner Márta, Diel Margit, Baár Jolán, Wolff

A „TORONTÁL“ tárcája.

A becsületes John.

En is voltam Amerikában s ott megtanultam, hogy mit tesz „zöld“-nek lenni. Akkoriban oly zöld voltam, hogy ha néha rá gondolok, minden elhomályosul a szemem előtt. Viszont tanultam egyet-mást olyasmit, amit a hazámban nem ismernek. Igaz, hogy ez a tapasztalás nehéz pénzembe került.

A dolog azzal kezdődött, hogy megérkezésemkor buzgón olvastam az újságokat, s ha valamit találtam, ami nekem megfelelőnek látszott, mint a villám lecsaptam erre az állásra. De csak nem kaptam munkát s bár föltettem magamban, hogy nem leszek válogatós, csak annyi munkám akadt néha, hogy egy-egy háztulajdonos pincéjébe szemet lapátoltam s néhány különöszolgálatot végeztem. Tökém mindjában összezsugorodott s már majdnem elfogadtam egy suszterné ajánlatát, aki 10 centet kínált azért, ha öt percig vigyázok a főzőgépére, míg új csövet ment venni. Ezt az ajánlatot azonban visszautasítottam, mert éppen olvastam az újságban egy hirdetésben, hogy egy dollárért mindenkinek elárulják a meggazdagodás titkát. Nagy keservesen összekuporgatott dollárom természetesen azonnal elvándorolt az illető címre s már pár nap múlva a következő vá-

laszt kaptam: „Tisztelt uram! Hogy gyorsan meggazdagodjék, tegyen ugy, mint én, keressen magának ostoba embereket. Tisztelettel a smart yankee“.

Az idea voltaképpen jó volt, de meggondoltam, hogy sokkal becsületesebb vagyok hozzá s miután logikusan úgy kalkuláltam, hogy becsületesség és amerikai smartness nem fér össze, legjobb lenne ez átkos föld porát levetni a saruimról s visszatérni hazám husosfazekai mellé. Gyorsan elhatároztam magamat s nemsokára a Greenwich-streetben vagyok, visszautazási jegyet venni magamnak. Abban a barban, ahol szíverősítőt akartam magamhoz venni, több más rokonlelket találtam s alig hogy meghallották, hogy hajójegyet akarok venni, minden oldalról kiabáltak felém:

— Ember, szerencséd van! Éppen egy kis magánsorsjátékot akartunk rendezni, melyhez mindenki 20 dollárral járul hozzá. Így könnyen kinyerheted magadnak az ingyen-utazást.

— Hogy csinálják? — kérdeztem izgatottan.

— Nem ismered „a becsületes John“ című szép amerikai játékot? — kiáltottak mindenfelől.

— Nem.

— Figyelj ide! Tehát mindegyikünk husz dollárt tesz be, ez százhusz dollár. A korcsmáros elővesz hat cédulát, ráírja a nevünket s összehajtogatva az asztalra teszi. Az egyik számot — akár-

melyiket — külön leírja egy cédulára s félre teszi egy könyv alá. Három kockával dobunk. Aki legtöbbet dob, az választ legelőször a hat cédula közül, az utána következő választ másodiknak s így tovább. Mindenki elolvassa a cédulája számát s akinek a száma megegyezik a könyv alatt lévő cédula számával, az elveszti a husz dollárját s csak akkor játszhat tovább, ha ismét husz dollárt tesz. Ha nem tesz, akkor a többiek mindaddig játszanak, míg csak egy nyerő marad, aki száz dollár tiszta nyereséget vág zsebre. Megértted?

— Hogyne, — mondám őszintén — szédélges nem lehet a dologban, mert mindig csak egy veszít.

— Szédélges? . . . Ember, ne sértegess bennünket. Persze, hogy nem szédélges. Tehát csak rajta.

Meggondoltam. Összes készpénzem száz dollár volt, megkockáztattam tehát, hogy tőkém megkészserezem.

Egy hosszú ir 17 pontot dobott s övé volt az első választás. Azután következtem én 16 ponttal, fogtam a második cédulát, míg végre mindnyájunknak kezében volt a maga cédulája. Az ir kibontja a magáét: 28! Az enyímem 20 szám állt, melyet hangosan ki is kiáltottam. A többieknek 40, 30, 14 és 10 számuk volt. A yankee fölemelte a könyvet, a cédulát kibontja. Az én számom volt rajta: 16. Bátran tettem meg

Alapított 1870.

A nyári idényre ajánljuk következő áruinkat:
napernyőt, kalapvirágot, keztyűt, harisnyát és sokerlít,
labdát, homokjátékot, gyermekbicikliket és kocsikat.
BENÓ TESTVÉREK
358—15.8
ezelőtt Kokits A. F., divat- és rövidárúkereskedés „a pillangóhoz“.
Vidéki megrendeléseket szívesen s azonnal eszkozlünk.

Telefon 201. sz.

Anna és Irma, Horváth Sari, Reichrath Lili, Steingassner Rózsi, Diel Lujza, Bérczy Vilma, Ferenczy Ili, stb.

Az estély műsorát a kultúregyesület kiküldöttjei közül dr. Farkas Geiza nyitotta meg, aki „Merre haladunk” címmel mélyreható és érdekes társadalomtudományi előadást tartott jövő fejlődésünkről és szociális haladásunkról, a melyet a közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatott s zajos tapsokkal honorált.

A kultúregyesület másik küldötte dr. Vértessy Gyula Torontálvármegye kitűnő poétanfelügyelője volt, aki több bájos versét olvasta föl, (köztük a Petőfi-társaság legutóbbi pályázatán dícsérettel kitüntetett versét.) A bájos poemák s a költő pompás előadása óriási hatást keltettek s a közönség hosszantartó ovációban részesítette a kitűnő író.

Kivülük nagy tetszést keltettek a zombolyai szereplők, nevezetesen Ferenczy Viktorné urnó, aki több dalt énekelt igen szépen s kiváló sikerrel, továbbá Syrovay Ilona urhölgy és Vuchetich István, akik a „Kosár” című dialógot adták elő igen ügyesen. A zongorakíséretet Naszádi József látta el diszkrétén és szabatosan. A tapsból és elismerésből bőven kijutott nekik is, amit mindenképpen megérdemelték.

Az estély, ismételtetjük, a legszebb sikerű volt s a siker az előadókon kívül a zombolyai rendező-bizottság lelkes és fáradhatatlan buzgalmanak tulajdonítható.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Videki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kadifürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Május 21. Országos vásár.
Május 22. Országos vásár.
Május 23. Országos vásár.
Május 24. Országos vásár.
Május 24. Megyei tüzoltószövetség közgyűlése.
Május 24. Gutenberg Pál előadása a szőlőd-munkáról.
Junius 15. Közig. bizottság ülése

— **Személyi hir.** Jankó Ágoston alispán, hivatalos útjából visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Bírósági áthelyezések.** A király Szathmáry Ödön dr. kalocsai járásbírói törvényszéki bírói minőségben a nagybecskereki törvényszékhez helyezte át, Ágh Béla teregovai és Nagy Béla pancsovai járásbírókat pedig kölcsönösen áthelyezte.

16 dollárt, de a második dobásnál sem voltam szerencsésebb, mikor az 51-es számot kaptam, úgy, hogy nem sokára minden pénzemet elvesztettem. Mikor a diszes társaság végre elvonult, megmaradt pár filléremmel meghúzódtam egy sarokban s keservesen sirtam.

A kedélyes korcsmáros jóakaróan megveregette a vállamat, mondván:

— Damned foolish greenhorn.

De csak nem tudtam megnyugodni. Elvégre azonban mindennek vége szakad s mikor — még mindig zokogva — fölkeltem, hogy éjjeli szállást keressék magamnak, a barátságos korcsmáros egy ágyat ajánlott föl, mi több, megkínált kiszolgálói állással a barban, melyért heti tíz dollár fizetés járt. A szerencsétlenség tehát jóra fordult, de megint majd előtört a düh, mikor a yankee pár nap mulva következőket mondá:

— Látod, my boy, nem vagy okos. Ha az ember kapzsi, akkor játszani akar, akkor tudjon is veszíteni, s úgy sírsz, mint valami vénasszony. Ha honest John-t játszának, akkor csak egy becsületes ember van köztük, a zöld, aki nem ismeri a játékot. Meg kell tanulnod, hogy mint játszszák a becsületes John-t. Tehát figyelj ide. Mindegyiktől veszel egy cédulát s egyet a könyv alá teszel. Azután mindegyikre ugyanazt a számot írod, például 25-öt. Azután összehajtogatod a cédulákat s az egyiket a könyv alá teszed, a másik hatot az asztalra. Ez az egész, érted?

— De — vetém közbe — hiszen a cédulákon különféle számok álltak.

— No, no, my boy, még mindig nem érted. A számok mindig egyformák. A trükk abban áll, hogy mindenki más számot kiált ki, mint ami a céduláján áll. Érted most már? Hiszen oly egyszerű az egész.

Herrold Morré.

— **Kinevezés.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Gáspár György szegedi pénzügyi segédtitkár a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá végleges minőségben kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Eljegyzés.** Garamszeghi Géczy József, nagybecskereki pénzügyi számszít, tegnap jegyezte el Müller Bella kisasszonyt, özv. Müller Mihályné bájos leányát.

— **Segédjegyző választás.** A múlt héten Törökbecsén dr. Csávossy Ignác főszolgabíró elnöklete alatt segédjegyző választás volt. A választáson segédjegyzőnek 5 pályázó közül egyhangulag nagy lelkesedéssel Visontay Mihály okleveles jegyzőt választották meg.

— **Egyházi gyűlés.** A középtorontali kerületi papság f. hó 14-én a szokásos tavaszi coronát tartotta meg Klekken, amelyen a kerületi papság összes tagjai kivétel nélkül jelen voltak. A gyűlésen a kerületi papság dr. Csernoch János egyházmegyei püspököt, felszentelése és beiktatása alkalmából táviratilag üdvözölte és ugyszintén táviratot intézett még Németh József felszentelt püspökhöz, mint az egyházmegye eddigi kormányzójához is. A gyűlés tárgysorozatának kimerítése után barátságos lakoma volt Heller Ferenc klekki plébános vendégszerető házában. Nagybecskerekre a coronán Magyary Pál pápai kamarás plébános, Marczay Ernő s. lelkész és Wittwer Miklós kórházi lelkész vettek részt.

— **Kitüntetett munkás.** Megható szép ünnepély folyt le tegnap délelőtt 11 órakor a város-háza nagytermében. Ugyanis a kereskedelmi miniszter Lampi Jakab szabóságát, ki a helybeli Grünbaum Vilmos cégnél már 40 éve áll alkalmazásban, díszoklevéllel tüntette ki és 100 korona jutalomban részesítette. Weisz Izidor, mint a kereskedelmi kamara megbízottja, ünnepélyes beszéd kíséretében nyújtotta át az ünnepelnek a kitüntetést és jutalmat, majd Grünbaum Arnold emelte ki Lampi érdemeit. Az ünnepelt könyes szemekkel hallgatta végig a szép megható beszédet, melynek Grünbaum borítékban átnyújtotta Lampinak az ő ajándékát is. Ezek után Grünbaum megköszönte Weisznek az ünnepély vezetését, mire a szép ünnepély véget ért. Az ünnepélyen számosan vettek részt és testületileg megjelent a helybeli ipartestület is Seprős Valter elnök vezetése alatt.

— **Iskolalátogatás.** A Messinger-féle leánynevelő intézet polgári iskoláját pénteken és szombaton vizsgálta meg Szukk Antal igazgató mint miniszteri biztos. Meglátogatta a polgári iskola minden osztályát, valamint a továbbképző-tanfolyamot is. A látogatás alkalmával ismételtlen megelégedésének adott kifejezést úgy az intézet vezetése, valamint a tanításban tapasztalt kiváló eredmény fölött. Az intézet modern berendezése is megnyerte tetszését, de az intézet nagobbítását szükségesnek tartja és erre vonatkozólag kilátásba helyezte hathatós támogatását.

— **Viziünnepély.** A nagybecskereki róm. kath. egyház védőszentjének, Nepomuki szent Jánosnak tiszteletére szombaton délelőtt a róm. kath. plébánia-templomban lefolyt egyházi ünnepélyt, az esti órákban a róm. kath. ének és zeneegylet rendezte fényes világi ünnepélyt, amelyet nemcsak városunk előkelő társasága, hanem ugyszólván az egész lakosság részt vett. A minden irányban sikerült ünnepély 5 órakor délután törönyzenével kezdődött, amelynek Wéhninger Józseftől ártit egyházi darabjaiban a Ferenc József-terén nagyszámu hallgatóság gyönyörködött. Este nyolc órakor pedig az ünnepély fénypontja a „Viziünnepély” kezdődött. A róm. kath. hitközség épületéből hosszú lampiónos menet kigyózott a főutcán át a nagyhídhöz, ahol lombdíszított dereglyére és a lampiónos csolnakok egész rajára szállva, a Himnuszt elénekelték, majd pedig a gyönyörűen kivilágított Béga folyón a lakosság sorfala között lefelé haladva Mendelsohnak „Mi lenne dalok nélkül?” című dalának hanghullámai vegyültek az est csöndjébe.

A kishidnál az ünnepi hajóraj dalos legénysége partraszállott és a „Szózatot” énekelte el. Most azonban a közben elemi erővel kitört vihar a műsört megcsonkította és a rendezőket a

hallgatósággal együtt a kaszinóba kényszerítette. A kaszinó-kertben még Marschner „Dalszabadsága” és egyebek kerültek előadásra. A programszámokat, amelyekben Opolzer Jenő, Wirsching E., Erdélyi Elemér, Jónás Giza, Termasich Sándor, Futtaki Arnold, Bukovác Pál, Schnur János, Balaton Gusztáv szerepeltek ügyesen, a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta és különösen Gintner Mariska kisasszony zongorajátékát hallmozta el tapsaival, aki művésziessen, izléssel és temperamentumosan játszott. Szinte nagy tetszést keltett a humoros jelenet, amelynek szövegét Lengyel István segédlelkész fordította magyarra. A kerti előadásokat a teremben „Cabaret-estély” követte, amelyet reggel 7 óráig tartó tánc váltott fel. A táncmulatságban résztvettek:

Arendt Józsefné, Bölönyi Béláné, özv. Bakalovichné, Balaton Gusztávné, Boareszku Romulusné, özv. Buschbacher Jánosné, Babinszki Istvánné, Bukovác Pálné, Damján Karolyné, Degrell Lipótné, Engel Ádámné, Filó Róbertné, Futtaki Arnoldné, Ferdinandy Jánosné, dr. Györgyevics Milosné, Gintner Józsefné, Geidl Jánosné, Galler Péterné, özv. Hartenstein Istvánné, özv. Hegyi Lászlóné, Heinermann Alajosné, Homa Kálmáné, Horváth Józsefné, özv. Hajnaly Ádámné, Kugler Lipótné, Krutesay Józsefné, Küffer Józsefné, Kolozsváry Sándorné, Keresztes Aladárné, Lowieser Imréné, Lehmann Jakabné, Melzer Jánosné, dr. Nónay Pálné, Opolzer Lajosné, Popovics-Pécsi Szilárdné, Prokisch Jánosné, Szabó Albertné, Straky Józsefné, Straub Jánosné, Schnur Jánosné, Sindelás Béláné, Termesich M.-né, Weiterschan Jánosné, Weiterschan Fülöpné, Weninger Józsefné, Petz Antalné.

Ambrus Giza, Arendt Annuska, Arendt Paula, Bölönyi Ilonka, Bielek Valéria, Degrell Teréz, Buschbacher Giza, Damján Giza, Damján Emma, Engel Ilonka, Ferdinandy Mariska, Filó Malvin, Filó Ilonka, Galler Ilona, Gintner Mariska, Györgyevics Danica, Hartenstein Irma, Hegyi Józsika, Helmbold Annika, Homa Mariska, Horváth Rózsika, Horváth Mariska, Hajnaly Ilonka, Keresztes Margit, Kugler Karolin és Mariska, Küffer Anyalka, Krutesay Vilma, Kolozsváry Katica, Jónás Gizuska, Lowieser Gaci, Melzer Kata, Melzer Annuska, Oltványi Joli, Prokisch Nelli, Prokisch Annuska, Schmelcz N., Straub Mariska, Termesich Etel, Termesich Adel, Weiterschan Laura, Wild Mariska.

— **Majális.** A nagybecskereki állami polgári és felsőkereskedelmi iskola május hó 27-én tartja ezidei majálisát a kinestári erdőben. Belépő-díj: Személyjegy 50 fillér. Családjegy (3 tagig) 1 korona. A tiszta jövedelmet az intézet hangszere és hangjegy gyűjteménye gyarapítására fordítják. A majális sorrendje: 2 órakor ünnepélyes kivonulás; 3 órakor tréfas versenyek, rendező Erdős B. tanár ur; 4 órakor szerencse halász és konfetti; 5 órakor tánc kezdete; 7 órakor tombola; 8 órakor szépségverseny. (Mind-en belépő jegy után 1 drb, családjegy után 3 drb szavazó-lap jár. — A győztes hölgy gyönyörű emléket kap.) 9 órakor Cabaret, 10 órakor tűzijáték a Bégán. A konfetti, tánc a tűzijáték után lesz.

— **Végzetes csolnakázás.** Mint Szerbneuzináról jelentik, ott a múlt héten nagy szerencsétlenség történt. Egy nagyobb társaság ugyanis a Temes folyón csolnakba ült és csolnakázni indult. Egy darabig baj nélkül ment a mulatság, de azután a tizenhat emberrel megterhelt csónak nem bírta el a terhet s egyszerre csak fölborult s az összes bennülők a vízbe buktak. Nagy rémület és sikoltozás keletkezett s aki uszni tudott igyekezett a partra kerülni, több uszni nem tudót kimentettek, de hármat nem tudtak megmenteni s ezek vízbe fulltak. Vízbe fullt pedig Magyarka Jánosné szül. Csamangi Julianna, Fülöp Ágnes 15 éves leány és Csermák Tamás nyolc éves fiu. Magyarkané holttestét még aznap, a leány holttestét pedig tegnap fogták ki, míg a fiu holtteste még nem került meg. A szerencsétlenség nagy megdöbbenést és részvétet kelt a községben.

— **Elgázolta a kocsit.** Özv. Nazdraveczy Istvánné, 66 éves melencei lakosnő tegnap reggel 7 órakor a főutcán egy kocsit gázolt el és ennek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Szubotin Lyuba eleméri lakos ellen, aki a kocsit hajította, a vizsgálatot megindították.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

operat
végre
tartott
utóbb
játszott
adasra
sulat,
híret
előadás
baja
hegedu
operat
társulat
ségének
erőkből
sitóje
nek biz
nagy t
Nagy
Guas
camillo
közönsé
telnie.
Di Giu
kifogasta
az előad
társulat.

A
A
következ
A
hó 17-én
hogy az
kedelmi
turista s
szünet e
uraknál

Am
tunk ter
azokra
amelyek
irodai alk
teltlené t
vallási és
sleges a t
héten át
üzletlala
alkalmazó
szellemi e
gal megli
magán és
fenn, hogy
vallási me
pihenés,
hessen a
egyéni ért
emelhessz
dunk uja
mar atmet
említettül
csakis eze
tásában es

Ezek
tényező tá
tunk az el
kormányha
keresk. m
magyarazás
irodai alk
szünetét.
Ezek
hogy az al
hez mérten
szolgálják
szere a m
ben biztos
szünetet m
Azon remé
humánus e
kérelem tel
kozatot esz
tassék kijel
vasárnapj
megadni. E
telenek len
mét felhív
törvényben
szünet.

Hogy a
van-e, e p
nem is érde
reknak és a
körülmények
hirdetjük és

Színház.

Az olasz operatársulat előadása. Az olasz operatársulat többszöri halasztás után tegnap végre megérkezett Nagybecskerekre és este megtartotta első előadását. A társulatot, mely legutóbb Fehértemplomban nagy tetszés mellett játszott, jó hír előzte meg s így a tegnapi előadásra egészen megtelt a színház. Maga a társulat, a jobb olasz staggionék közül való s jó hírét mindenestre meg is érdemli. A tegnapi előadásnak, amelyen Carmen került színre, nagy baja volt, hogy hiányzott a zenekar. Négy hegedűsből és egy zongorából álló zenekarral operát előadni, nagyon bajos dolog s hogy a társulatnak mégis volt sikere, az a társulat jeleségének a bizonyossága. A társulat tagjai kiváló erőkből állanak. Govoni, Carmen személyesítője pompás hangja mellett elsőrangú színésznek bizonyult, Alberti (Miceala) pedig csengő nagy terjedelmű szopránjával aratott tetszést. Nagy sikere volt a társulat tenoristájának, Guasco (Don José) és Belletinek (Escamilo), aki gyönyörű baritonjával elragadta a közönséget s a torreador-dalt meg kellett ismételnie. Igen jó volt Zunigo szerepében Di Giulio is. Az összjáték és a kar teljesen kifogástalan volt, csak a zenekar hiánya zavarta az előadás kiválóságát, ami valóban kár volt. A társulat ma este Verdi Troubadurját adja.

A kereskedelmi alkalmazottak munkaszünete.

— május 18.

A nagybecskereki kereskedő-iffjak egylete a következő irással fordul az üzlettulajdonosokhoz:

A nagybecskereki kereskedő-iffjak egylete e hó 17-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy az irodai munkálatokkal foglalkozó kereskedelmi alkalmazottak (könyvelő, levelező, fakturista stb.) részére a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében az üzlettulajdonos és főnök uraknál közbelép.

Amidőn e megbízásnak most eleget óhajtottunk tenni bátrak vagyunk figyelmét röviden azokra a fontos és méltányos okokra felhívni, amelyek a teljes vasárnapi munkaszünetet az irodai alkalmazottak részére ma már elengedhetelenné teszik. Általános emberi, humánus, fizikai, vallási és kulturális szempontoknál fogva szükséges a teljes vasárnapi munkaszünet. Az egész heten át minden erejét, munkaképességét az üzlettulajdonosok és főnökök érdekében latható alkalmazottakkal megkivánhatja, hogy testi és szellemi erejét a hét egy napján pihentesse. Jogát megkivánhatja, hogy a hétnek egyik napját magán és családi ügyeinek rendezésére tarthassa fenn, hogy ezen a napon — ha szükségét érzi — vallási meggyőződésének tehessen eleget, hogy pihenés, hogy szórakozások útján új erőt meríthessen a jövő napok munkáihoz és végül, hogy egyéni értékét, kulturafokát tanulással, olvasással emelhesse. Ez indokok felsorolásával nem mondunk újat. Létezésük és szükségességük ma már átment a köztudatba is. Említeni csak azért emeltük őket, mert komolyan és őszintén csak ezek vezettek bennünket akciónk megindításában és semmiféle egyéb tekintetek.

Ezeket kívül kérésünket még csak egy tényező támogatja, — amelyet egyenrangúnak tartunk az elébb elmondottakkal — s ez a törvény kormányhatóságilag szentesített betűi 28556/903. keresk. min. rendelet határozottan, minden félremagyarázás és kétséget kizáróan elrendeli az irodai alkalmazottak teljes vasárnapi munkaszünetét.

Ezek alapján vagyunk bátrak azt kérelmezni, hogy az alkalmazottak részére, akik képességeikhez mérten munkával, ambícióval és fáradozással szolgálják munkaadóik érdekeit, hogy ezek részére a minimális méltányos és egyuttal törvényben biztosított kedvezményt a vasárnapi munkaszünetet minden korlátozás nélkül adják meg. Azon reményben, hogy a józan gondolkodás és a humánus érzés magában véve is elég garancia e kérelem teljesítésére: jelen sorainkhoz egy nyilatkozatot csatolunk, amelynek aláírásával méltóztassék kijelenteni, hogy nem zárkózik el a teljes vasárnapi munkaszünetet irodai alkalmazottainak megadni. Ellenkező esetben sajnálatunkra kénytelenek lennünk az illetékes rendőrhatalóság figyelmét felhívni arra, vajlon irodájában fennáll-e a törvényben kimondott teljes vasárnapi munkaszünet.

Hogy a praktikus élet szempontjából igazunk van-e, e pillanatban nem tudjuk, (ez különben nem is érdekel bennünket), de hogy, mint embereknek és alkalmazottaknak föltétlenül és minden körülmények között igazunk van, azt hisszük, hirdettjük és reméljük az üzlettulajdonos és főnök

urak sém fogják ellenkező magatartásukkal a radikálisabb eszközök igénybevételét szükségessé tenni, egyebekben maradtunk teljes tisztelettel a nagybaeskerai keresk. iffjak egylete.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtti ülésén folytatta a költségvetési vitát a kereskedelemügyi tárcánál.

Az ülésen Rakovszky István elnökölts a kereskedelmi költségvetéshez először Bródy Ernő szólalt föl, aki fölpanaszolta, hogy a munkásbiztosító pénztár ügye még mindig nincs rendben.

Szterényi József államtitkár kijelenti, hogy ennek oka az, mert a munkások és a munkaadók között még mindig folynak a tárgyalások.

Pető Sándor a költségvetés ellen beszél.

Éber Antal kifogásolja, hogy míg a postatakarékpénztár csak 3% kamatot fizet, addig az állami zálogházak majdnem háromszor annyi kamatot vesz a szegény emberektől.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy gondoskodni fog a zálogházi kamat leszállításáról.

Lázár Pál a költségvetés mellett beszél, míg Thoroczky Viktor báró ellene.

Hódy Gyula zsombolyai képviselő azt panasolja, hogy a tengerparti halászat évről-évre visszafejlődik. Fölhossa azt is, hogy az Ungaro Croata hajós-társaság bár negyed millió állami szubvenciót élvez, azt sem tartja érdemesnek, hogy magyar lobogót tűzzön ki. A költségvetést egyébként elfogadja.

Tolnay Lajos tengerészeti obszervatóriumot kíván.

Nagy György a költségvetés ellen beszél, Ugyszintén Farkasházy Zsigmond, aki kifogásolja, hogy a vasut a lapoknak szubvenciót ad.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a Máv nem ad szubvenciót a lapoknak, hanem egyszerű üzleti szerződéseket köt velük.

Ezután az ülés folytatását délután 4 órára halasztják.

A mentők ünnepe.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti önkéntes mentő-egyesület husz éves jubileuma alkalmából a mentő-egyesület Karátsonyi Jenő gróf vbt. elnöklésével diszgyűlést tartott, amelyen részt vett József főherceg és neje is. A szombaton és vasárnap tartott gyűlést tegnap este ragyogó ünnepély fejezte be Karácsonyi Jenő gróf krisztina városi palotájában. Nyolc óraker már tele voltak a kastély fényes termei vendégekkel, kiknek sorában a kormány részéről jelen voltak: Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Jekelfalussy Lajos és Zichy Aladár gróf miniszterek, számos katonai és polgári méltóság, Torontálmegyéből pedig ott voltak: Csekonics Endre gróf vbt., Csekonics Pál gróf, Botka Béla főispán, Dellimanics Lajos, Rohonczy Gedeon, Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarás, Babics József, Farkas Geiza és dr. Brájjer Lajos. Este 9 óraker érkezett az estélyre József főherceg nejével, mire megkezdődött az estély gazdag műsora, melyen előadták Herczeg Ferencnek „A levél” című bluetjét, majd Tristán Bernardnak „A tolmács” című bohózatát adták elő főúri műkedvelők. Azután kabarét következett, melyen a konferenciáer szerepét Molnár Ferenc töltötte be, közreműködtek továbbá Szoyer Ilonka, Sándor Erzsé, Takács, Erdős, két kis hegedűművész: Geyer Stefi és Popiel s vala-

mennyi szereplő és előadó nagy elismerésben részesült. József főherceg és neje az estélyen kitünően érezte magát, úgy hogy a főhercegi pár egy óráig maradt a palotában. Távozásakor a főherceg legnagyobb elismerésének adott kifejezést a háziasszonynak, Karátsonyi Jenőné grófnének, valamint Karátsonyi Jenő grófnak. A többi vendégek még jóval éjfél utánig maradtak együtt az estélyen, amelyről konstatalható, hogy ilyen fényes ünnepet régen látott a főváros, amire a torontáliak lehetnek első sorban büszkék, mert a rendezőség élén torontáliak: Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarás Rohonczy Gedeon állottak.

A vöröskereszt országos gyűlése.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vöröskereszt egyesület ma délelőtti tartotta budavári palotájában országos gyűlést Csekonics Endre gróf vbt. elnöklésével. A közgyűlést Csekonics nyitotta meg hatásos beszéddel, a melyben méltatta az egyesület mult évi működését. Ezután elfogadták a költségvetést és zárószámadásokat, majd a központi választmány tartott ülést, a melyen elnöknek egyhangú lelkesedéssel Csekonics Endre gróft választotta meg újból elnöknek. A közgyűlésen Torontálmegyéből részt vettek: Botka Béla főispán, Csávossy Béla udv. tanácsos, Babics József, Hettyei Kálmán, Baár jószágigazgató, és dr. Brájjer Lajos szerkesztő.

Főispán beiktatás Versecen.

Versec, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Versec város törvényhatósága ma délelőtti iktatta be a főispáni székbe Nehrebeczky Györgyöt az új versec—pancsovai főispánt nagy ünnepességgel. A főispán tegnap délután fél 6 óraker érkezett Versecre, s a vasutnál ünnepiesen fogadták. Este szerenádót adtak a főispán tiszteletére, majd ismerkedési estély volt a Kaszinó-vendéglőben. A beiktatási aktus ma délelőtti volt a város rendkívüli közgyűlésén. A közgyűlésen nagyközönség vett részt s képviseltették magukat a szomszéd törvényhatóságok. Torontálmegye szintén küldöttségileg képviseltette magát s a küldöttségben dr. Vinczehid Erő m. főjegyző vezetésével részt vettek: Ifj. dr. Daniel Pál, dr. Gyertyánffy László, Hertelendy Ferenc, Jagodics Bogumil, dr. Pejov Lipót és Zsiros Imre. A közgyűlés előtt ünnepi istentisztelet volt, majd a közgyűlésen letette a főispán az esküt s hatásos beszédben élénk tesztes mellett kifejtette programját, amelyben a békés és egyetértő munkásságot hangoztatta. A közgyűlés után a küldöttségek tisztelegtek a főispánnal délután 2 óraker pedig diszbed volt a Glückmann-féle vigadóteremben, a mely alkalommal számos felköszöntő hangzott el.

Bánffy Dezső br. beszámolója.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Tegnap tartotta Bánffy Dezső báró a szegedi első kerület képviselője beszámolóját Szegeden. Bánffy szombaton este érkezett Szegedre Eötvös Károly és Dániel László országgyűlési képviselők, Pongrácz Jenő gróf, Degenfeld József gróf főrendiházi tagok, Fáy Béla kamarás, Puky Gyula volt főispán, Sebestyén József dr., és mások kíséretében. Beszámolóját Bánffy tegnap délután 4 óraker tartották meg a Tisza-szálló nagytermében nagy közönség előtt. Beszédében elítélte a koalíciót s a készülő egyesülésről azt mondotta, hogy az nem egyéb klerikális feudális maffiánál. Bánffy után Eötvös beszélt hasonló szellemben s párt-híveik mindkettőjüket élénk ovációban részesítette.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

**VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.**

ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemé- 483-152.57 dence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a lég- utak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá- sunak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Képviseleve Nagybecskerekben WENER JÓZSEF ügynöksége által.
Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Valódi brünni szövetek

• az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfűrészt	1 szelvény 12 korona
hoz (kábát, nád-)	1 szelvény 15 korona
rás és mellény)	1 szelvény 17 korona
elegendő, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K-ért, szintúgy fehérszövetet, turisztalónt, selyem- kamgarnt stb. stb. gyári áron küld a mint meg- bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó- gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cég- nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

226-40.22

Grabác község előljáróságától.

359.908. szám.

435-3.3

Pályázati hirdetmény.

Grabác községben lemondás folytán megüresedett **községi rendőrbiztosi állásra** pályázatot hirdetünk.

Pályázhatnak oly 24-40 éves korban levő csendőr- és rendőrtisztok, akik a magyar és német nyelvet szóban és írás- ban bírják.

Sajátkezüleg irt kérvények a kor, ed- digi alkalmazás, iskolai képzettség és erkölcsi magaviselet hiteles igazolásával **f. év május hó végéig** Grabác község előljáróságához benyújtandók.

Az évi fizetés 1000 korona. A meg- választott a fogyasztási adó kezelésével is megbízatik, mely után évi 200-300 korona mellékjövedelemre számíthat.

Kelt Grabácson, 1908. május hó 2-án.

A községi előljáróság.

1398. sz. 1908.

Cernya község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alólirott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község

vadász területe

folyó évi augusztus hó 1-étől számítandó hat egymásután következő évre **f. évi június hó 1-én délelőtt 9 órakor** a község háza tanácstermében tartandó szóbeli nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Cernya, 1908. évi május hó 16-án.

Bozsik Szvetozár,

jegyző.

Miksin,

biró.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ha szép és jó cipőt akar,
akkor csakis az egyedül nálam kapható
debreceni cipőket vegyen,
mely minden más gyárt-
mányt felülmul.

Ugyszintén
**amerikai cipő-külön-
legességek
raktára.**

363-50.16

Ház eladás.

A Torontálvármegyei Központi Hitel-
szövetkezet

tulajdonát képező, a Gimná-
zium-utcában fekvő ugyneve-
zett **Maugsch-féle** ház ked-
vező feltételek mellett eladó.

**Venni szándékozók a nevezett
szövetkezetnél nyerhetnek
értesítést.**

286-17.13

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

Helyben, nagyobb iparvállalatnál

egy

HÁZI SZOLGA

felvétetik.

Írás és olvasás tudása megkívánatik.

481-x.1

Cím a kiadóhivatalban.

437. k. sz. 1908.

Dinyás község előljáróságától.

Hirdetmény.

Dinyás községben 1908. évi május hó 8-án egy drb 3 évesnek látszó pej kanca és egy drb 5 évesnek látszó s. pej kanca ló bitangásban találtatott. Igazolt tulajdonosa f. évi június hó 4-ig Dinyás községtől átveheti.

Ha ezen idő alatt a tulajdonos nem jelentkeznék, a bitangásban talált lovak **1908. évi június hó 4-én délelőtt 9 órakor** nyilvános árverésen el fognak adatni.

Dinyás, 1908. évi május hó 14-én.

481-1.1

Előljáróság.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

BUTOR!

Van szerencsém Nagybecskerek város és környéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy **folyó évi május hó 18-án Nagybecskerekben, a Hunyadi-(fő-) utca 48/528. számú házban,** a Korona-szállóval szemben, a legmesszebb menő igények- nek is megfelelő

butor-raktárt

nyitok, a legmodernebb stílusban berendezve.

Amidőn a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom butorraktáram megtekin- tésére — minden vételkötelezettség nélkül — egyúttal biztosítom butorvásárlás esetén vevőimet pontos kiszolgálásról, valamint szolid és olcsó árakról.

Magam kárpitos vagyok és évek hosszú során át Magyarország legnagyobb butor- gyáraiban és kárpitos műhelyeiben szerzett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzet- ben vagyok, hogy teljes menyasszonyi butorszükségleteket, valamint minden a kárpitos szakmába vágó munkákat pontos kivitelében elvállalhatok.

A nagyérdemű közönség jóakaratu támogatását kéri
teljes tisztelettel

585-2.1

Saját kárpitos műhely!

Pollák Jakab

butor gyári-raktára Nagybecskerek.

Saját asztalos műhely!